

УДК 378.016:81'38

Вікторія Бабенко

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9969-6989>
начальник відділу освіти Білоцерківської РДА
вул. Ярослава Мудрого, 2, м. Біла Церква, Україна,
babenko2806@ukr.net

ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-СЛОВЕСНИКІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ СТИЛІСТИКИ

У статті зроблено спробу уточнити мету й завдання навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури на сучасному етапі, визначено закономірності навчання стилістики, що сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу. До загальних закономірностей віднесено закономірності мети, змісту, якості навчання. До закономірностей навчання стилістики як філологічної дисципліни віднесено такі: урахування мотивів, внутрішніх прагнень студента, що дозволяє виробити ефективну індивідуальну траєкторію навчання; залежність між взаємодією викладача і студентів та результатами навчання; збереження наступності освіти в системі «школа-виш»; моделювання майбутньої професійної діяльності студентів; залежність ефективності навчання від методично правильного планування самостійної роботи студентів.

Ключові слова: стилістика української мови, мета, завдання навчання стилістики, стилістична компетентність, комунікативна компетентність, закономірності навчання стилістики, майбутні вчителі української мови і літератури.

В статье сделана попытка уточнить цели и задачи обучения стилистике будущих учителей украинского языка и литературы на современном этапе, определены закономерности обучения стилистике, способствующие повышению эффективности образовательного процесса. К общим закономерностям отнесены закономерности цели, содержания, качества обучения. К закономерностям обучения стилистики как филологической дисциплины отнесены следующие: учет мотивов, внутренних стремлений студента, что позволяет выработать эффективную индивидуальную траекторию обучения; зависимость между взаимодействием преподавателя, студентов и результатами обучения; сохранение преемственности образования в системе «школа-вуз»; моделирование будущей профессиональной деятельности студентов; зависимость эффективности обучения от методически правильного планирования самостоятельной работы студентов.

Ключевые слова: *стилистика українського мови, мета, завдання навчання стилістики, стилістична компетентність, комунікативна компетентність, закономірності навчання стилістики, майбутні вчителі українського мови і літератури.*

The article attempts to clarify the purpose and tasks of teaching the stylistics of future teachers of the Ukrainian language and literature at the present stage, and determines the regularities of teaching stylistics that contribute to increasing the efficiency of the educational process. A special role in the organization of teaching stylistics is a clear definition of goals and objectives, which affects the selection of relevant content and adequate techniques. It is determined and grounded that the purpose of teaching the stylistics of future teachers of the Ukrainian language and literature is to create stylistic, communicative and methodological competences in them. In the modern Ukrainian society, the need for communicative education of future teachers of the Ukrainian language and literature capable of conducting educational work among students, developing a linguistic sense, a gift of words in them is urgent, therefore, the aim and task of teaching stylistics to future teachers of the Ukrainian language and literature need to be clarified. It is noted that it is not enough for the teacher to determine the stylistic peculiarities of those or those linguistic units, to construct stylistically perfect texts, to have a developed linguistic sense, it is important to teach these students, which requires extrapolation of stylistic information in the methodological context. It is emphasized that the regularities of teaching allow determine effective ways of conscious management of the educational process and to take into account both objective and subjective factors of the organization of teaching stylistics. The general laws are the patterns of purpose, content, quality of education. The regularities of teaching stylistics as a philological discipline include the following: taking into account the motives, internal aspirations of the student, allowing to develop an effective individual trajectory of training; the relationship between teacher and student interaction and learning outcomes; preservation of the continuity of education in the system «school-high school»; simulation of future professional activity of students; the dependence of teaching effectiveness on methodically correct planning of independent work of students.

Key words: *stylistics of the Ukrainian language, purpose, tasks of teaching stylistics, stylistic competence, communicative competence, patterns of teaching stylistics, future teachers of the Ukrainian language and literature.*

Постановка проблеми. Підготовка компетентного фахівця є важливим складником сучасної системи професійної освіти, концептуальні положення щодо змісту та організації якої висвітлено в законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державній національній програмі «Освіта» («Україна ХХІ століття»), Національній

доктрині розвитку освіти, Болонській декларації «Про європейський простір вищої освіти», рекомендаціях ЮНЕСКО, де особливу увагу сконцентровано на необхідності впровадження компетентнісного підходу в процесі університетської підготовки студентів, на розвиток їх активної творчої комунікативної особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методика навчання стилістики, як і будь-якої іншої навчальної дисципліни, спирається на лінгводидактичні засади навчання, які утворюють цілісність і системність та забезпечують ефективність освітнього процесу. До лінгводидактичних засад дослідники (З. Бакум, О. Біляєв, А. Богуш, Н. Голуб, О. Горошкіна, С. Караман, К. Климова, О. Копусь, О. Кучерук, Л. Мамчур, Л. Овсієнко, С. Омельчук, Н. Остапенко, М. Пентилюк, Т. Симоненко та ін.) відносять закономірності, принципи, організаційні форми, методи, засоби навчання.

Підвалинами дидактичних засад навчання стилістики є праці українських та зарубіжних педагогів – А. Алексюка, Ю. Бабанського, І. Лернера, В. Онищука, І. Підласого, О. Савченко, М. Скаткіна, М. Фіцули й лінгводидактів – О. Біляєва, В. Іваненка, С. Карамана, В. Мельничайка, М. Пентилюк, К. Плиско, В. Сухомлинського, О. Текучова, Л. Федоренко, С. Чавдарова й інших.

Мета статті – уточнити мету й завдання навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури на сучасному етапі, визначити закономірності навчання стилістики, що сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Аналіз і синтез дидактичних і лінгводидактичних джерел засвідчує, що закономірності навчання дозволяють визначити ефективні способи усвідомленого управління освітнім процесом і врахувати як об'єктивні, так і суб'єктивні чинники організації навчання стилістики. Як свідчить вивчення спеціальних праць, з-поміж закономірностей дидактики виокремлюють загальні й конкретні. До загальних закономірностей І. Підласий відносить закономірності мети: мета навчання залежить від рівня й темпів розвитку суспільства, його потреб і можливостей та від рівня розвитку й можливостей педагогічних науки і практики. Закономірність змісту навчання залежить від суспільних потреб і мети навчання, темпів соціального й науково-технічного прогресу. Закономірність якості навчання сформульовано науковцем таким чином: ефективність кожного етапу навчання залежить від продуктивності попереднього етапу й досягнутих упродовж означеного етапу результатів, обсягу й характеру навчального матеріалу, організаційно-педагогічного впливу на суб'єктів навчання (Підласий І., 2006, с. 166–167).

Особливу роль в організації навчання стилістики є чітке визначення мети й завдань, що впливає на відбір відповідного змісту та адекватних йому методик. Сучасна стратегія підвищення якості української освіти, реалізація її компетентнісної парадигми та розбудова інформаційного

суспільства актуалізують проблему оновлення й оптимізації філологічної освіти майбутніх учителів-словесників, здатних орієнтуватися в інноваційних процесах сучасної школи, усвідомлювати необхідність упровадження практико орієнтованих технологій навчання мови, використання інтерактивних імітаційних форм і методів навчання, нових підходів до визначення змісту й структури уроку, добору ефективних засобів навчання. У контексті компетентнісного підходу, що є методологічним орієнтиром у професійній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури, метою навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури вважаємо формування в них стилістичної і комунікативної компетентностей.

Аналіз і синтез спеціальної літератури (З. Бакум, О. Караман, С. Караман, О. Копусь, Л. Кравець, І. Кучеренко, Л. Мацько, Л. Овсієнко, М. Пентилюк, А. Попович та ін.), спостереження за освітнім процесом закладів вищої і середньої освіти дали змогу визначити *стилістичну компетентність* як динамічну якість особистості, що утворюється в результаті навчання стилістики української мови і містить знання стилістики ресурсів і функційної стилістики української мови, вміння конструювати стилістично довершені тексти, бачити шляхи застосування тих чи тих стилістичних відомостей у подальшій професійній діяльності, а також ціннісне ставлення й поведінкові норми, що виявляються в процесі конструювання стилістично довершених текстів різної жанрово-стильової належності.

Навчання стилістики, що синтезує функційні ознаки мовних одиниць усіх рівнів, окреслює шляхи використання стилістичних засобів для експресії інтелектуального, емоційного й естетичного змісту, допомагає майбутнім учителям української мови і літератури оволодіти багатством української літературної мови, розвивати точне, виразне, стилістично диференційоване мовлення, тобто сприяє формуванню в них комунікативної компетентності.

Сутність терміна «комунікативна компетентність майбутнього вчителя української мови і літератури» ми розуміємо як внутрішній ресурсний потенціал, засвоєну систему мовних, мовленнєвих, соціокультурних знань, мовленнєвих та організаторських здібностей; сукупність професійно значущих умінь і навичок, потрібних для оперативного й адекватного сприймання чужих програм мовленнєвої поведінки та мобільної побудови власних комунікативних стратегій, адекватних цілям, сферам, жанрам і ситуаціям спілкування; здатність до контролю власної комунікативної діяльності, а також комунікативної діяльності інших суб'єктів освітнього процесу; мобілізаційну готовність до комунікативної діяльності, вільне володіння вербальними й невербальними засобами соціальної поведінки.

Л. Мацько визначила завдання стилістики сучасної української мови в двох планах: теоретичному і практичному. У практичному плані

дослідниця окреслює коло завдань, що стоять перед стилістичною наукою: визначення основних понять стилістики (стиль, стиль мови і стиль мовлення, функціональний стиль, стилістичні конотації, стилістичне значення, стилістичні ресурси, стилістична норма); розроблення основних принципів та критеріїв класифікації і внутрішньої диференціації стилів, генеза стилістичних досліджень; вивчення мовленнєвої системності стилів, взаємодії стилів; виявлення об'єктивного й суб'єктивного (індивідуального) в стилі; характеристика стилістичного матеріалу в синхронії та діахронії, парадигматики й синтагматики; виявлення в стилістиці співвідношень інтралінгвального й екстра-лінгвального порядку, співвідношення національно-специфічних рис та інтернаціональних» (Мацько Л., Сидоренко О., Мацько О., 2003, с. 69–70). Розв'язання теоретичних знань, на думку Л. Мацько, дасть основу для вирішення практичних завдань, до яких науковець відносить:

- оволодіння стилістичною системою сучасної української мови, тобто глибоке усвідомлене вивчення мовцями стилістики ресурсів і функційної стилістики української мови;
- вироблення у мовців умінь визначати стильові й жанрові мовні ознаки текстів;
- вироблення вмінь помічати й оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються;
- ознайомлення зі стилістичними прийомами і способами використання мовних одиниць відповідно до умов і цільової настанови;
- вироблення у мовців умінь оцінювати стилістичні можливості наявних мовних одиниць;
- закріплення стилістичних навичок мовців шляхом конструювання стилістично довершеного тексту;
- оволодіння стильово-жанровим текстотворенням;
- піднесення культури творчого, професійного і щоденного мовлення;
- розвиток мовного чуття і мовного смаку (Мацько Л., Сидоренко О., Мацько О., 2003, с. 70).

У сучасних соціокультурних умовах визначення мети й завдань навчання стилістики у закладі вищої педагогічної освіти потребує урахування результатів аналізу мовної ситуації в суспільстві. Сьогодні відбувається уточнення мети навчання стилістики, яка чутливо реагує на соціальні зміни й виклики, адже відбувається динамічне накопичення матеріалу, який потребує докладного вивчення й узагальнення. Характеризуючи мовну ситуацію, К. Городенська зазначає: «Тривале зросійщення українців спричинило слабе знання норм і традицій української літературної мови, особливостей її словникового складу та граматичного ладу на тлі російської літературної мови. Тому дехто навіть з фахівців (учителів, викладачів університетів, редакторів, журналістів) сприймає повернення призабутих норм української літературної мови та

очищення її від чужомовних впливів болісно, як чиюсь забаганку, примху. Ці процеси потребують глибокого обмірковування і переконливого обґрунтування, послідовності в запровадженні нових рекомендацій» (Городенська К., 2014, с. 3). Погоджуємося з науковою позицією дослідниці, яка стверджує: «Особливої уваги, вираженого фахового аналізу потребують ті зміни, яких зазнала українська літературна мова нібито об'єктивно, у зв'язку з активним розгортанням процесів світової глобалізації, що спричинили широке входження до її словникового складу запозичень з різних мов світу, та найбільше – з англійської. Як засвідчує сучасна українська мовна практика, освоєння новітніх запозичень відбувається непослідовно, воно не спрямоване на збереження національних мовних пріоритетів, нерідко деструктивно впливає на лексичні, словотвірні та морфологічні норми (Городенська К., 2014, с. 3).

У навчанні стилістики важливо враховувати й те, що межі функційних стилів, які докладно описані науковцями, втрачають чіткість, стають розмитими, відбувається їх узаємопроникнення, або стилістична дифузія; усе частіше спостерігається й порушення стилістичних норм. Відбувається це значною мірою під впливом засобів масової інформації, масової літератури, інтернету. Як відзначають дослідники проблеми (С. Бибик, С. Єрмоленко, Є. Карпіловська, Н. Кондратенко, Л. Кравець, Л. Мацько, А. Попович, Л. Шевченко, Н. Шульжук та ін.), галузь масової комунікації не обмежується літературною мовою, активно застосовуючи ті елементи мови, що перебувають за межами літературної мови (діалектизми, жаргонізми, просторіччя). Мова масової комунікації близька всім функційним стилям, оскільки застосовує з кожного зі стилів певні засоби для увиразнення мовлення, досягнення емоційності, експресивності. Мова масової літератури ускладнює мовну ситуацію, адже не передбачає заглиблення читача в зміст твору, бо масова література виконує переважно розважальну функцію, а відтак розрахована на поверхове прочитання. Звідси й лаконізм викладу, відсутність розлогих описів, заглиблення у внутрішній світ персонажів, що зменшує стилістичне забарвлення текстів, ускладнює визначення ідіостилію автора. Загалом сучасна мовна ситуація змінює стереотипні уявлення про літературну мову. У цьому контексті цікавим вважаємо висловлення сучасного польського дослідника С. Гайди: «Створення нової стилістики (стильології?) потребує критичного ставлення до традицій, як і знаходження свого місця в новій світовій і пізнавальній ситуації» (Гайда С., 2016, с. 4). У працях науковця закладено засади метатеоретичного підходу до створення нової теорії стилю, лаконічно виражена таким формулюванням: «стиль – це гуманітарна структура тексту» (Гайда С., 2016, с. 14).

Аналіз мовної ситуації, студіювання спеціальних джерел дають підстави для висновкування, що сучасна стилістика зазнає кардинальних змін, що виявляється у виокремленні нових напрямів досліджень.

Н. Клушина визначає такі напрями зростання стилістики: функційна стилістика, медіастилістика, інтернетстилістика, інтегративна стилістика і філософія стилістики (Клушина Н., 2015, с. 46). Як традиційні, так і нові напрями стилістичних досліджень визначають вектори розвитку стилістики як науки та навчальної дисципліни.

У сучасному українському суспільстві гострою є потреба комунікативного виховання майбутніх учителів української мови і літератури, здатних вести просвітницьку роботу з-поміж учнів, розвивати в них мовне чуття, дар слова, відтак потребує уточнення мета й завдання навчання стилістики майбутніми вчителями української мови і літератури: нам видається, що вчителеві недостатньо визначати стилістичні особливості тих чи тих мовних одиниць, конструювати стилістично довершені тексти, мати розвинене мовне чуття, важливо навчити цього учнів, що потребує екстраполювання стилістичних відомостей у методичний контекст. Підтримуємо думку Н. Шульжук, яка стверджує, що «мовознавцям і методистам вкрай необхідно зосередити увагу на методиці мовного навчання й виховання у вишах» (Шульжук Н., 2013, с. 162). У процесі навчання стилістики необхідно допомогти майбутньому вчителеві побачити шляхи застосування тих чи тих відомостей у подальшій професійній діяльності, допомогти йому методично адаптувати стилістичний матеріал з урахуванням типологічних характеристик учнів певного віку. Нам імponує твердження С. Гайди, що «виховання не може зводитися тільки до формування певних умінь, потрібних зараз, а повинно ставити перед собою більш амбітні й важкі для досягнення цілі» (Гайда С., 2016, с. 15).

Це визначає закономірність змісту навчання стилістики, що залежить від суспільних потреб і мети навчання, темпів соціального й науково-технічного прогресу. У цьому контексті слухними є зауваги І. Фаріон, яка вважає, що необхідно вивчати питання культурно-семіотичного й функційно-комунікативного аспектів стилістики, доцільно подавати історичні й етнічні ракурси трактування лінгвостилістичних питань: роль культурно-національних орієнтацій у сучасних проблемах нормалізації й кодифікації української мови. Майбутніх учителів української мови і літератури важливо ознайомити з історією творення мовної норми й мовного стандарту; вони мають усвідомити комунікативно значущі відомості про етноідентифікаційний аспект звукового поля мови; історично-нормативний аспект: суфіксальна, префіксальна й префіксально-суфіксальна інтерференція; лексичні засоби практичної стилістики, нормування лексики в контексті історичного розвитку української літературної мови ХХ ст.; універсальне й унікальне у сфері фразеології; особливості архаїзації та актуальність неологізації тезауруса; пуристичні тенденції; ономастичний простір (антропонімія, топонімія, тощо) суспільства як етнічний знак і межимовна універсалія; дискурсивні слова (частки, сполучники, модальні слова) як

етноспецифічні ідентифікатори в культурі спілкування тощо (Фаріон І., 2009). Це зумовлює перегляд змісту робочих програм навчальної дисципліни, які мають урахувувати потреби фундаментальності освіти, зважати на особистісний потенціал студентів, що повсякчас зростає, проектувати на розвиток лінгвокреативності, критичного мислення майбутніх учителів української мови і літератури, а також підготовку відповідного навчально-методичного забезпечення курсу задля підвищення якості освітнього процесу.

Для нашого дослідження особливий інтерес викликає закономірність якості навчання: ефективність кожного етапу навчання залежить від продуктивності попереднього етапу й досягнутих упродовж означеного етапу результатів, обсягу й характеру навчального матеріалу, організаційно-педагогічного впливу на суб'єктів навчання. Перспективною є думка А. Попович, що «стилістика української мови посідає важливе місце в сучасній філологічній освіті, оскільки забезпечує зв'язки з іншими лінгвістичними дисциплінами, сприяє розширенню уявлень про мову загалом і є потужним засобом мовленнєвого розвитку студентів» (Попович А., 2017, С. 301–306; Попович А., 2017, С. 103–107). Це зумовлює врахування органічного зв'язку стилістики як науки про функціональний аспект мови з іншими лінгвістичними дисциплінами, що вивчають мовні одиниці за їх структурно-семантичним членуванням: з фонетикою, лексикологією, словотвором, граматиною (морфемікою, морфологією, синтаксисом), а також з комунікативною лінгвістикою, риторикою, прагмалінгвістикою, гендерною лінгвістикою, лінгвістичним аналізом тексту, лінгвістикою тексту та іншими комунікативно орієнтованими дисциплінами.

З-поміж конкретних закономірностей навчання автори посібника «Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі» виділяють такі, як постійна увага до матерії мови та її звукової системи, розуміння семантики мовних одиниць, здатність студентів опанувати норми літературної мови, оцінка виражальних можливостей, удосконалення мовного чуття та дару слова, залежності мовленнєвих умінь і навичок від знань граматики й словникового складу мови (Горошкіна О., Караман С., Бакум З., Караман О., Копусь О., 2015, 250 с.).

Урахування такої закономірності, як постійна увага до матерії мови та її звукової системи сприяє більш ґрунтовному розвитку лінгвокреативності студентів, оскільки ілюструє особливості вживання фонем у різних стилях, їх співвідношення й сполучуваність.

Важливою закономірністю розвитку комунікативної компетентності майбутніх учителів-словесників є розуміння семантики мовних одиниць, врахування якої сприяє усвідомленню функційного навантаження слова (морфеми, словосполучення, речення), співвідношенню його з явищами дійсності, комунікативно доцільному вживанню в контексті.

Здатність студентів опановувати норми літературної мови сприяє усвідомленню стилістичних норм української літературної мови.

Процеси сприймання та конструювання стилістично довершених текстів потребують оцінювання виражальних можливостей мови та вмінь користуватися ними в мовленні. Для цього студенти повинні досягнути тонкощі смислових і стилістичних відтінків мовних одиниць, навчитися оцінювати їхню експресивність, виразність, розрізняти семантико-стилістичні особливості багатозначних слів, лексичних і граматичних синонімів, синтаксичних структур, стилістичні колорити текстів різних типів і стилів мовлення. Означена закономірність виявляється не лише в розумінні сутності й виразності мови, а й у засвоєнні способів вираження емоційності та експресивності в мовленні під час спілкування.

Удосконалення мовного чуття та дару слова студентів зумовлює доцільність системної й систематичної роботи із взірцевими текстами, що демонструють норми літературної мови та сприяють розвиткові дару слова.

Успішному розвиткові комунікативної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури сприяє врахування такої закономірності, як залежності мовленнєвих умінь і навичок від знань граматики й словникового складу мови. Лише за умови ґрунтовного засвоєння основ граматики та володіння значним словниковим запасом майбутній учитель-словесник навчиться конструювати стилістично довершені тексти.

Означені закономірності по-різному виявляються в процесі мовної підготовки студентів-філологів. Услід за З. Бакум, О. Горошкіною, С. Караманом, О. Караман, О. Копусь, до закономірностей навчання стилістики як філологічної дисципліни відносимо: урахування мотивів, внутрішніх прагнень студента, що дозволяє виробити ефективну індивідуальну траєкторію навчання; залежність між взаємодією викладача і студентів та результатами навчання; збереження наступності освіти в системі «школа-ЗВО»; моделювання майбутньої професійної діяльності студентів; залежність ефективності навчання від методично правильного планування самостійної роботи студентів (Горошкіна О., Караман С., Бакум З., Караман О., Копусь О., 2015, с. 30).

Означені закономірності зумовлюють принципи навчання, що визначають пріоритетні особливості продуктивного навчання стилістики, відповідають запитам і потребам суспільства та є правилами навчальної роботи викладача стилістики.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Отже, для розроблення методики формування комунікативної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури в процесі навчання стилістики української мови в закладах вищої освіти необхідно передусім визначити мету, завдання навчання стилістики, що є фундаментом освітнього процесу й вагомим чинником ефективності методики.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у визначенні принципів навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури.

Список використаних джерел

1. Біскул В. Принципи та технології компетентнісного підходу до формування професійної кар'єрної студентської молоді. *Sociology*. 2016. № 5 (133). С. 61–67, DOI:10.15421/171610.
2. Гайда С. Стиль как вызов. Актуальные проблемы стилистики: ежегодный международный научный журнал. Москва: Факультет журналистики Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова, 2016. № 2. С. 13–22.
3. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ: КММ, 2014. 124 с.
4. Клушина Н. Современная стилистика. Проблемы и перспективы. Актуальные проблемы стилистики: ежегодный международный научный журнал. Москва: Факультет журналистики Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова, 2015. № 1. С. 44–51.
5. Мацько Л., Сидоренко О., Мацько О. Стилiстика української мови: підручник. Київ: Вища школа, 2003. 462 с.
6. Овсієнко Л. Комунікативна компетентність як основа компетентнісного підходу до засвоєння студентами-філологами лінгвістичних дисциплін. *Теоретична і дидактична філологія: збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький: ФОП Лукашевич, 2013. Випуск 14. С. 61–71.
7. Овсієнко Л. Формування мовної особистості студента-філолога на засадах компетентнісного підходу. *Вісник Прикарпатського університету. Серія «Педагогіка»*. Івано-Франківськ, 2014. Випуск LI. С. 88–94.
8. Подласый И. Педагогика: 100 вопросов – 100 ответов: учебное пособие для студентов вузов. – Москва: Изд-во ВЛАДОСПРЕСС, 2006. 365 с.
9. Попович А. Дисципліна «Стилiстика української мови»: предмет і об'єкт вивчення. *Педагогічна освіта: теорія і практика: збірник наукових праць*. Кам'янець-Подільський: ПП Зволейко Д.Г., 2017. Вип. 22 (1–2017). Ч. 2. С. 301–306.
10. Попович А. Особливості Стилiстика змістового наповнення навчальних програм із дисципліни «української мови». *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2017. Вип. 144. С. 103–107.
11. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навчальний посібник / О. Горошкіна, С. Караман, З. Бакум,

О. Караман, О. Копусь; за ред. О. Горошкіної та С. Карамана. Київ: АКМЕ ГРУП, 2015. 250 с.

12. Практична стилістика сучасної української мови: робоча програма з дисципліни для студентів, що навчаються за напрямом 0305 «Філологія» / укладач: І. Д. Фаріон. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2009. URL: <https://refdb.ru/look/2815256.html>.
13. Шульжук Н. Стилiстика сучасної української літературної мови: навчально-методичний посiбник для студентiв фiлологiчних спецiальностей вищих навчальних закладiв Рiвне – Острог: [б. в.], 2013. 291 с.

References

(Транслітерація)

1. Biskul V. Prynцыpy та tekhnologiji kompetentnisnogho pidkходу do formuvannja profesijnoi kar'jernoji studentskoi molodi. *Sociology*. 2016. № 5 (133). S. 61–67, DOI:10.15421/171610. (ukr).
2. Gajda S. Stil' kak vyzov. Aktual'nye problemy stilistiki: ezhegodnyj mezhdunarodnyj nauchnyj zhurnal. Moskva: Fakul'tet zhurnalistiki Moskovskogo gosudarstvennogo universiteta imeni M.V. Lomonosova, 2016. № 2. S. 13–22. (rus).
3. Ghorodensjka K. Ukrajinsjke slovo u vymirakh sjoghodennja. Kyjiv: KMM, 2014. 124 s. (ukr).
4. Klushina N. Sovremennaja stilistika. Problemy i perspektivy. Aktual'nye problemy stilistiki: ezhegodnyj mezhdunarodnyj nauchnyj zhurnal. Moskva: Fakul'tet zhurnalistiki Moskovskogo gosudarstvennogo universiteta imeni M.V. Lomonosova, 2015. № 1. S. 44–51. (rus).
5. Macjko L., Sydorenko O., Macjko O. Stylistyka ukrajinskoi movy: pidručnyk. Kyjiv: Vyshha shkola, 2003. 462 s. (ukr).
6. Ovsijenko L. Komunikatyvna kompetentnistj jak osnova kompetentnisnogho pidkходу do zasvojennja studentamy-filologhamy linghivistychnykh dyscyplin. *Teoretychna i dydaktychna filologhija: zbirnyk naukovykh pracj*. Perejaslav-Khmeljnyckyj: FOP Lukashevych, 2013. Vypusk 14. S. 61–71. (ukr).
7. Ovsijenko L. Formuvannja movnoji osobystosti studenta-filologa na zasadakh kompetentnisnogho pidkходу. *Visnyk Prykarpatskoghо universytetu. Serija «Pedagoghika»*. Ivano-Frankivsk, 2014. Vypusk LI. S. 88–94. (ukr).
8. Podlasyj I. Pedagogika: 100 voprosov – 100 otvetov: uchebnoe posobie dlja studentov vuzov. – Moskva: Izd-vo VLADOSPRESS, 2006. 365 s. (rus).
9. Popovych A. Dyscyplina «Stylistyka ukrajinskoi movy»: predmet i ob'jekt vyvchennja. *Pedagoghichna osvita: teorija i praktyka: zbirnyk naukovykh pracj*. Kam'janecj-Podiljskij: PP Zvolejko D.Gh., 2017. Vyp. 22 (1–2017). Ch. 2. S. 301–306. (ukr).

10. Popovych A. Osoblyvosti zmistovogho napovnennja navchalnykh program iz dyscypliny «Stylistyka ukrajinsjkoji movy». *Visnyk Chernighivsjkogho nacionalnogho pedagoghichnogho universytetu imeni T.Gh. Shevchenka*. Serija: Pedagoghichni nauky. Chernighiv: Chernighivskij nacionalnij pedagoghichnij universytet imeni T. Gh. Shevchenka, 2017. Vyp. 144. S. 103–107. (ukr).
11. Praktykum z metodyky navchannja movoznavchykh dyscyplin u vyshhij shkoli: navchalnyj posibnyk / O. Ghoroshkina, S. Karaman, Z. Bakum, O. Karaman, O. Kopusj; za red. O. Ghoroshkinoji ta S. Karamana. Kyjiv: AKME GhRUP, 2015. 250 s. (ukr).
12. Praktychna stylistyka suchasnoji ukrajinsjkoji movy: robocha programma z dyscypliny dlja studentiv, shho navchajutjsja za naprjamom 0305 «Filologhija» / ukladach: I. D. Farion. Ljviv: Nacionalnij universytet «Ljvivsjska politekhnika», 2009. URL: <https://refdb.ru/look/2815256.html>. (ukr).
13. Shuljzhuk N. Stylistyka suchasnoji ukrajinsjkoji literaturnoji movy: navchaljno-metodychnyj posibnyk dlja studentiv filologhichnykh specialnostej vyshhykh navchalnykh zakladiv Rivne – Ostrogh: [b. v.], 2013. 291 s. (ukr).

*Статтю рекомендовано до друку
доктором педагогічних наук,
професором кафедри української мови
Київського університету імені Бориса Грінченка
Овсієнко Людмилою Миколаївною*

Стаття надійшла до редакції 29 вересня 2018 року

Виктория Бабенко

начальник отдела образования Белоцерковской РГА,
ул. Ярослава Мудрого, 2, 09117, г. Белая Церковь, Украина,
babenko2806@ukr.net

**ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ
КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ
УЧИТЕЛЕЙ-СЛОВЕСНИКОВ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ
СТИЛИСТИКИ**

Victoria Babenko

Head of the Department of Education of Belotserkovskaya RSA,
st. Yaroslav the Wise, 2, Belaya Tserkov, Ukraine, , 09117
babenko2806@ukr.net

**LINGVODIDACTIC BASES OF FORMATION OF THE
COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS-
WITERS IN THE STYLISTICS EDUCATION PROCESS**